

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

VBVervolgingslachtoffers
F. Neter-Polak
Dorpsweg 129A – 08
1697 KJ Schellinkhout

**Directoraat-Generaal
Langdurige Zorg**
Directie Maatschappelijke
Ondersteuning (DMO)
Oorlogsgetroffenen en
Herinnering Wereldoorlog II
(OHW).

Bezoekadres
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij
Litsenburg, P.H.J. van
(Pepijn)
Beleidsmedewerker

T
M 06-254 20 345
ph.v.litsenburg@minvws.nl

Kenmerk
3323160-1024559-DMO

Uw brief

Bijlage(n)

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de
datum en het kenmerk van
deze brief.*

Datum 19 augustus 2022
Betreft Brief aan Staatssecretaris VWS de heer M. van Ooijen

Geachte mevrouw Neter-Polak,

Per brief van 4 februari 2022 heeft u aangegeven dat het Verbond Belangenbehartiging Vervolgingslachtoffers (hierna VBV) van mening is dat de uitspraak van de Hoge Raad van 24 december 2021 over de vermogensrendementsheffing¹ gevolgen heeft voor de uitkeringen die op grond van de 'Wet uitkeringen vervolgingslachtoffers 1940-1945' (hierna de Wuv) worden verstrekt. U geeft aan dat uitkeringsgerechtigden op basis van een fictief rendement op hun vermogen worden gekort op hun uitkering. Analoog aan de uitspraak van de Hoge Raad van 24 december 2021 acht u dit in strijd met het recht op ongestoord genot van eigendom zoals neergelegd in artikel 1 van het Eerste Protocol (hierna EP) van het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens (hierna EVRM). Om deze reden heeft u verzocht de vermogensinkomsten van Wuv-gerechtigden niet langer op hun uitkeringen te korten en compensatie te verlenen voor in het verleden toegepaste kortingen.

Allereerst wil ik u mijn oprechte excuses aanbieden voor de late beantwoording van deze brief. Dit is mede veroorzaakt doordat de brief om nadere afstemming vroeg met onder andere de Pensioen- en Uitkeringsraad (PUR) en de Hoge Raad op 20 mei 2022 met een uitspraak kwam die ook betrekking had op deze kwestie.

In mijn reactie haal ik eerst de uitspraken van de Hoge Raad aan, vervolgens zet ik kort het stelsel van de Wuv uiteen om af te ronden met een conclusie.

Uitspraak Hoge Raad van 24 december 2021 (ECLI:NL:HR:2021:1963)

De uitspraak van de Hoge Raad heeft betrekking op de vraag of de vermogensrendementsheffing in strijd is met het eigendomsrecht. Bij de beantwoording van deze vraag stelt de Hoge Raad dat het heffen van belasting een inmenging is in het door artikel 1 EP gewaarborgde recht op ongestoord genot van eigendom en dat een proportionele inbreuk is toegestaan. De conclusie van de Hoge Raad is dat het forfaitaire stelsel de uit artikel 1 EP voortvloeiende proportionaliteitstoets niet kan doorstaan. In de bijlage onder aan deze brief zijn twee relevante passages van het arrest opgenomen.

¹ HR 24 december 2021, ECLI:NL:HR:2021:1963

Uitspraak Hoge Raad van 20 mei 2022 (ECLI:NL:HR:2022:720)

In haar uitspraak van 20 mei 2022 heeft de Hoge Raad bepaald dat personen van wie de aanslag inkomstenbelasting onherroepelijk vaststaat, geen recht hebben op rechtsherstel gerichte box 3-compensatie bedoeld in het arrest van de Hoge Raad van 24 december 2021.

Kenmerk
3323160-1024559-DMO
Onbekende naam voor
documenteigenschap.

Stelsel Wet uitkeringen vervolgingslachtoffers 1940-1945 (Wuv)

Via de Wuv wordt financiële ondersteuning aangeboden aan vervolgingslachtoffers die blijvende gezondheidsschade hebben overgehouden aan hun vervolging tijdens de Tweede Wereldoorlog en hun nabestaanden. In artikel 19, eerste lid sub c van de Wuv is bepaald dat de inkomsten uit vermogen van de uitkeringsgerechtigde en zijn of haar echtgenoot in mindering worden gebracht op de uitkering.

Om te bepalen wat de inkomsten uit vermogen zijn, sloot de Wuv vanaf 2001 aan bij de forfaitaire percentages die in de wet op de Inkomsten Belasting (verder wet IB) werden gehanteerd. Sinds 1 januari 2021 is deze koppeling met de wet IB losgelaten. Vanaf 1 januari 2021 is in artikel 19 vijfde lid van de Wuv vastgelegd dat de inkomsten uit vermogen op jaarbasis gesteld worden op 1,78% van het vermogen. Het vermogen betreft het vermogen van de uitkeringsgerechtigde en zijn of haar echtgenoot op het tijdstip van de aanvraag.

Het percentage van 1.78% is afgeleid van de percentages in de eerste schijf van art. 5.2 Wet IB en wordt sinds 1 januari 2021 niet meer jaarlijks opnieuw vastgesteld. De reden voor deze wijziging is nader toegelicht in de Memorie van Toelichting²:

"De percentages, bedoeld in artikel 5.2, eerste lid, eerste zin, Wet IB 2001, worden jaarlijks herijkt. Dit betekent dat de berekening van de inkomsten uit vermogen op grond van de Wubo en de Wuv jaarlijks verandert. Uitgangspunt is echter om de wetten voor oorlogsgetroffenen zo veel mogelijk ongewijzigd te laten en wijzigingen die tot nadeel van deze groep uitkeringsgerechtigden kunnen leiden zoveel mogelijk te voorkomen. Dit is ook in lijn met de vereenvoudiging van de berekening van de uitkeringen die in 2009³ heeft plaatsgevonden.

Voorgesteld wordt daarom de koppeling tussen de Wubo en de Wuv en de Wet IB 2001 te schrappen en het – voor 2020 geldende – percentage voor de berekening van inkomsten uit vermogen rechtstreeks op te nemen in de Wubo en de Wuv. Dit betekent dat met ingang van 1 januari 2021 de inkomsten uit vermogen in het kader van de Wubo en de Wuv op 1,78% worden vastgesteld en dit percentage niet meer jaarlijks verandert."

De vaststelling van het vermogen bij de Wuv dient een ander doel dan de vaststelling van het vermogen bij de wet IB. De Hoge Raad gaat er voor de toepassing van de wet IB van uit dat de wetgever heeft beoogd het daadwerkelijk rendement van een specifiek deel van het actuele vermogen te belasten. Uit de wetshistorie van de Wuv is op te maken dat het doel van deze wetgeving was om rekening te houden met de vruchten van het vermogen bij het bepalen van de hoogte van de inkomensaanvullende uitkering, gelet op het aanvullende en complementaire karakter van de uitkering.

² Tweede Kamer, vergaderjaar 2020–2021, 35 577, nr. 3

³ Kamerstukken II, 31 551, nr. 3, p. 1–2.

Bij de Wuv is nooit beoogd het daadwerkelijk rendement van het actuele vermogen in de berekening van de uitkering te betrekken. Er is een systematiek in de wet neergelegd waarbij op een praktische manier met inkomsten van het vermogen van uitkeringsgerechtigden rekening kan worden gehouden. Het werken met één forfaitair percentage is slechts een onderdeel van deze systematiek. Een ander belangrijk onderdeel van deze systematiek is dat voor het berekenen van de vermogensinkomsten jaarlijks wordt uitgegaan van het vermogen dat de uitkeringsgerechtigde had op het tijdstip van de eerste aanvraag. Dit vermogen wordt alleen in bepaalde situaties herzien.

Kenmerk
3323160-1024559-DMO
Onbekende naam voor
documenteigenschap.

Sinds 1 januari 2008 wordt vermogenstoename (zoals bv. het verkrijgen van een erfenis) niet meer meegenomen bij het opnieuw vaststellen van de uitkering. Als het vermogen daalt, dan is het voor de uitkeringsgerechtigde mogelijk, onder bepaalde voorwaarden, een nieuwe vaststelling van de uitkering te vragen.

Het voorgaande betekent in de praktijk dat bij veel Wuv-uitkeringen wordt gerekend met een vermogen vanuit een verleden. Dit is over het algemeen gunstig voor uitkeringsgerechtigden, zeker omdat het vermogen bij de Wuv niet alleen wordt bepaald door de waarde van spaartegoeden en beleggingen (vergelijkbaar met box 3 in de wet IB), maar ook door overige bezittingen zoals bijvoorbeeld de waarde van de eigen woning minus de hypotheek.

Conclusie

Bij het verstrekken van uitkeringen op grond van de Wuv wordt het vermogen van de uitkeringsgerechtigde niet aangetast door een (belasting)heffing. Omdat er geen sprake is van een heffing, wordt er via de Wuv geen inbreuk gemaakt op het eigendomsrecht. Om deze reden kan het arrest van de Hoge Raad over de vermogensrendementsheffing niet analoog worden toegepast op de Wuv. Daarnaast dient het forfaitair percentage bij de Wuv een andere doelstelling dan bij de Wet IB en is er sprake van een andere wetssystematiek.

Dat het hanteren van een forfaitair percentage voor de berekening van de inkomsten van vermogen voor de Wuv een rechterlijke toets aan art. 14 EVRM (verbod op discriminatie) en art. 1 Eerste Protocol daarbij (ongestoord genot van eigendom) niet zou kunnen doorstaan, is niet uit het door u aangehaalde arrest van de Hoge Raad af te leiden.

Omdat er geen sprake is van een schending van het eigendomsrecht, kan er ook geen sprake zijn van compensatie van in het verleden toegepaste kortingen. Als personen het niet eens zijn met de hoogte van een Wuv uitkering, dan kunnen ze daartegen bezwaar maken. Het is echter niet mogelijk om na afloop van de bezwaartermijn compensatie te vragen.

Aangezien de reactie op uw brief deels een juridisch technisch antwoord betreft, zal een van mijn medewerkers contact met u opnemen om deze brief nader toe te lichten. Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Kenmerk
3323160-1024559-DMO
Fout!
Onbekende naam voor
documenteigenschap.

Hoogachtend,

De Staatssecretaris van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,
namens deze,
de directeur Maatschappelijke Ondersteuning,

M.I. Roelofs

M.I. Roelofs

Bijlage I: Relevante passages uitspraak Hoge Raad van 24 december 2021 (ECLI:NL:HR:2021:1963)

Paragraaf 3.3.5:

"Met het sinds 2017 geldende forfaitaire stelsel beoogt de wetgever aan te sluiten bij de rendementen die door belastingbetalers in de voorafgaande jaren gemiddeld zijn behaald. Daarmee is verlaten het voordien geldende uitgangspunt dat het forfait is afgestemd op het rendement dat alle belastingplichtigen in de praktijk gemiddeld zouden moeten kunnen behalen zonder dat zij daarvoor (veel) risico hoeven te nemen. Door deze verandering is het forfaitair stelsel verder af komen te staan van een heffing over inkomen waarvan kan worden aangenomen dat een individuele belastingplichtige het daadwerkelijk heeft genoten. Het nieuwe stelsel perkt de door artikel 1 EP gegarandeerde vrije beschikkingsmacht in doordat het een verhoudingsgewijs zware financiële last verbindt aan de keuze om niet over te gaan tot het risicovol beleggen van vermogen. ... Door niettemin de heffing van inkomstenbelasting mede te baseren op het gemiddelde rendement op risicovolle beleggingen creëert het stelsel een relatieve ongelijke behandeling op basis van een omstandigheid die de betrokkenen niet zelf in de hand hebben."

Paragraaf 6.1:

"Uit het hiervoor overwogene vloeit voort dat voor het met ingang van 2017 geldende forfaitaire stelsel geen toereikende rechtvaardiging is aan te wijzen. Voor degene die, zoals belanghebbende in de onderhavige jaren, door dit forfaitaire stelsel wordt geconfronteerd met een heffing naar een voordeel uit sparen en beleggen dat hoger is dan het werkelijk behaalde rendement leidt dit tot een schending van zijn door artikel 1 EP, in samenhang met artikel 14 EVRM, gewaarborgde rechten."

Kenmerk
3323160-1024559-DMO Fout!
Onbekende naam voor
documenteigenschap.